

ข่าวเดือนการระบาดศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๗ ประจำวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๘

โรครากขาวยางพารา

เดือนเกษตรกรชาวสวนยาง : เผ่าระวังโรครากขาวที่มักจะเกิดขึ้นในช่วงฝนตกชุก สามารถเกิดได้ทุกระยะการเจริญเติบโต มักเกิดขึ้นกับต้นยางพาราอายุ ๑ ปี ขึ้นไป เกษตรกรควรหมั่นสำรวจต้นยางอย่างสม่ำเสมอ

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Rigidoporus lignosus* (Klotzsch) Imazeki

ลักษณะอาการ เส้นใยของเชื้อรามีสีขาว เจริญแตกสาขาปกคลุมและเกาะติดแน่นกับผิวราก เมื่อเส้นใยอายุมากขึ้นจะกลายเป็นเส้นกลมมูน สีเหลืองซีด เมื่อระบบรากถูกทำลาย ฟุ่มไบจะแสดงอาการผิดปกติ ไบจะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลือง โดยจะสังเกตเห็นเฉพาะบางกิ่ง และเหลืองทั้งทรงพุ่มและร่วงในที่สุด กิ่งแขนงบางส่วนแห้งตาย เมื่อขุดดูรากจะพบรากมีผิวขรุขระและมีส่วนของเชื้อราติดอยู่ ซึ่งรากยางปกติจะมีผิวเรียบ สีเนื้อ เมื่อเชื้อราเข้าทำลายระบบรากอย่างรุนแรง จะปรากฏดอกเห็ดที่โคนต้นหรือราก ในช่วงฤดูฝนดอกเห็ดมีลักษณะเป็นแผ่นครึ่งวงกลม แผ่นเดี่ยวหรือซ้อนกันเป็นชั้นๆ ผิวด้านบนมีสีเหลืองส้ม โดยมีสีเข้มอ่อนเรียงสลับกันเป็นวง ผิวด้านล่างมีสีส้มแดงหรือสีน้ำตาลขอบดอกเห็ดมีสีขาว

การแพร่ระบาด เชื้อราเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงฤดูฝน ที่มีความชื้นสูง การกระจายและการระบาดของโรคที่รุนแรงมักปรากฏในพื้นที่ปลูกที่มีรากไม้ต่อไม้ เป็นพื้นที่ปลูกที่ปลูกแทนป่าเป็นครั้งแรก และดินมีลักษณะเป็นดินร่วนทราย ปัจจุบันพบว่าแปลงปลูกแทนเป็นโรครากมากขึ้น เชื้อราสามารถแพร่กระจายได้ ๒ ทาง คือ

๑) โดยการสัมผัสกันระหว่างรากที่เป็นโรคกับรากจากต้นปกติ ทำให้เชื้อเจริญลุกลามต่อไป

๒) โดยสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลม ติดไปกับขี้แมลง หรือลอยไปตามน้ำ แล้วไปตกบนบาดแผลของตอยางใหม่ เมื่อมีความชื้นเพียงพอ จะเจริญลุกลามไปยังระบบราก กลายเป็นแหล่งเชื้อโรคแหล่งใหม่ต่อไป

พืชอาศัย ทุเรียน ขนุน จำปาตะ มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน ไม้ ส้ม โกโก้ ชา กาแฟ เนียงนก พริกไทย พริกชี้หนู น้อยหน่า มันสำปะหลัง สะเดาบ้าน สะเดาเทียม ทั้ง มะเขือเปราะ กระทกรก มันเทศ สะตอ ลองกอง

กรมส่งเสริมการเกษตรแนะนำวิธีการป้องกันและกำจัด ดังนี้

การป้องกันกำจัดและควบคุมโรครากขาวให้ได้ผลจะต้องมีมาตรการในการจัดการตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการปลูกไปจนถึงหลังปลูก หรือระยะที่ต้นยางให้ผลผลิตแล้ว

๑. การเตรียมพื้นที่ปลูกยางควรทำลายตอไม้ ท่อนไม้เก่าออกให้หมด ไถพลิกหน้าดินตากแดด เพื่อกำจัดเชื้อราที่เจริญอยู่ในดินและในเศษไม้เล็กๆ ที่หลงเหลืออยู่ในดิน

๒. ในแหล่งที่มีโรคระบาด หลังการเตรียมดินควรปล่อยพื้นที่ว่างไว้ประมาณ ๑ - ๒ ปี หรือปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่ว เพื่อปรับสภาพดินให้เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืชและจุลินทรีย์ในดินบางชนิดที่เป็นพืชต่อเชื้อราสาเหตุโรครากขาว

๓. แปลงยางที่มีประวัติการเป็นโรครากขาวมาก่อน แนะนำให้ใช้กำมะถันผสมดินในหลุมปลูก ๒๔๐ กรัมต่อหลุม เพื่อปรับสภาพ pH ดิน ให้เป็นกรด เหมาะต่อการเจริญของเชื้อปฏิปักษ์ต่อโรครากขาว และป้องกันการเจริญของเชื้อราสาเหตุโรครากขาวเข้าทำลายรากยาง

๔. หลังจากปลูกยางไปแล้ว ๑ ปี ควรสำรวจแปลงยางสม่ำเสมอ ตรวจสอบพุ่มใบเพื่อหาต้นยางที่เป็นโรครากขาว ในพื้นที่ที่ไม่เคยเป็นโรคมามาก่อน ควรตรวจปีละ ๑ - ๒ ครั้ง ส่วนในพื้นที่ที่เคยเป็นโรคมามาก่อนให้ตรวจซ้ำทุก ๓ เดือน ต้นยางเป็นโรครุนแรงไม่อาจรักษาได้ ควรขุดต้นเผาทำลายและรักษาต้นข้างเคียงโดยใช้สารเคมี

๕. ต้นยางอายุน้อยกว่า ๓ ปี ที่เป็นโรครากขาวนั้น ควรขุดเผาทำลายให้หมดเพื่อยับยั้งการระบาดของโรค

๖. ต้นยางที่มีอายุมากกว่า ๓ ปีขึ้นไป ควรขุดคูล้อมบริเวณต้นเป็นโรค (กว้าง ๓๐ เซนติเมตร ลึก ๖๐ เซนติเมตร) เพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของราก และขุดลอกคูทุกปี

๗. ไม่ควรปลูกพืชร่วม หรือพืชแซมที่เป็นพืชอาศัยในพื้นที่ที่เป็นโรคราก

๘. ใช้สารเคมีสำหรับรักษาต้นที่เป็นโรคเพียงเล็กน้อย และใช้กับต้นข้างเคียงเพื่อป้องกันโรค โดยขุดร่องเล็กๆ รอบโคนต้น กว้าง ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร เทสารเคมีลงในร่องรอบโคนต้น ใช้สารเคมีทุก ๖ เดือน เป็นเวลา ๒ ปี

- ไตรเดอร์มอร์ฟ ๗๕% EC อัตรา ๑๐ - ๒๐ ซีซี ต่อ น้ำ ๑ - ๒ ลิตร ต่อต้น
- ไฮโปรโคนาโซล ๑๐% SL อัตรา ๑๐ - ๒๐ ซีซี ต่อ น้ำ ๑ - ๒ ลิตร ต่อต้น
- โปรปีโคนาโซล ๒๕% EC อัตรา ๓๐ ซีซี ต่อน้ำ ๓ ลิตร ต่อต้น
- เฮกซะโคนาโซล ๕% EC อัตรา ๑๐ - ๒๐ ซีซี ต่อ น้ำ ๒ ลิตร ต่อต้น
- เพนีโคลนีส ๔๐% FS อัตรา ๔ - ๘ กรัม ต่อน้ำ ๓ ลิตร ต่อต้น

กลุ่มเส้นใยของเชื้อราโรครากขาวที่โคนต้น

ลักษณะดอกเห็ดของโรครากขาว

เส้นใยเชื้อราเมื่ออายุมากขึ้นเป็นเส้นกลมทึบสีเหลืองซีด

ที่มาภาพ : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร